חומר שני ולדות ˚שאני אומר: שמא נמוח שפיר של שליא, ונמוח שליא של שפיר: תיובתא. אמר רבה בר שילא אמר רב מתנה אמר שמואל מעשה ותלו את השליא בולד עד עשרה ימים ולא אמרו תולין אלא בשליא הבאה אחר הולד; אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מעשה ותלו את השליא בולד עד כ"ג ימים. אמר ליה רב יוסף עד כ"ד אמרת לן. אמר רב אחא בריה דרב עוירא (א) א"ר יצחק מעשה ונשתהה הולד אחר חבירו ל"ג יום. א"ל רב יוסף ל"ד אמרת לן, הניחא *למאן דאמר יולדת לתשעה יולדת למקוטעין משכחת לה אחד נגמרה צורתו לסוף שבעה ואחד נגמרה צורתו לתחלת תשעה אלא למ"ד יולדת לתשעה אינה יולדת למקוטעין מאי איכא למימר? איפוך שמעתתא ל"ג לשליא כ"ג לולד. א"ר אבין בר רב אדא אמר רב מנחם איש כפר שערים ואמרי לה בית שערים מעשה ונשתהה ולד אחד חבירו ג' חדשים והרי הם יושבים לפנינו בבית המדרש ומאן נינהו *יהודה וחזקיה בני רבי חייא, והא אמר מר אין אשה מתעברת וחוזרת ומתעברת? אמר אביי טיפה אחת היתה ונתחלקה לשתים *אחד נגמרה צורתו בתחלת ז' ואחד בסוף ט': שליא בבית הבית טמא: תנו רבנן *שליא בבית הבית טמא לא שהשליא ולד אלא שאין שליא שאין ולד עמה דברי רבי מאיר, רבי יוסי ורבי יהודה ורבי שמעון מטהרין, אמרו לו לרבי מאיר אי אתה מודה שאם הוציאוהו בספל לבית החיצון שהוא טהור? אמר להן *אבל, ולמה, לפי שאינו. אמרו לו כשם שאינו בבית החיצון כך אינו בבית הפנימי, ˚אמר להן אינו דומה נמוק פעם אחת לנמוק ב' פעמים. יתיב רב פפא אחורי דרב ביבי קמיה דרב המנונא ויתיב וקאמר מאי טעמא דרבי שמעון? קסבר כל טומאה שנתערב בה ממין אחר בטלה, אמר להו רב פפא היינו נמי טעמיהו דרבי יהודה ורבי יוסי, אחוכו עליה, מאי שנא פשיטא! אמר רב פפא אפילו כי הא מילתא לימא איניש ולא נשתוק קמיה רביה משום שנאמר *אם נבלת בהתנשא ואם זמות יד לפה. ואזדא רבי שמעון לטעמיה דתניא מלא תרווד רקב שנפל לתוכו עפר כל שהו טמא ורבי שמעון מטהר מאי טעמא דרבי שמעון? אמר (ב) רבה: אשכחתינהו לרבנן דבי רב דיתבי וקאמרי אי אפשר שלא ירבו שתי פרידות עפר על פרידה אחת של רקב וחסיר ליה, ואמינא להו: אדרבה א"א שלא ירבו שתי פרידות רקב על פרידה

תורה אור

משלי

חומר שני ולדות · אם זה זכר חיישינן דלמא נקבה הוה השניה ותשב לזכר ולנקבה, ולרבנן דאמרי המפלת חיה ועוף אינו ולד מאי חומרא איכא בהאי ולד, מחמרינן עלה למימר ליכא שום ולד ואין לה דם טוהר והיינו חומרא דיליה ומשום שליא מטמינן לה שבועים: שאני אומר · ולד הוה עם השליא ונימוח שפיר של שליא: שפיר · ולד: ושמא נימוחה שלייתו של שפיר · כלומר ושלייתו של זה שלפנינו נימוח הוא ואינה של הולד ואינה קשורה בו, קתני מיהא בזמן שקשורה עמהן: תיובתא דרבי · דאמר דבר שאינו שאלה: אחר הולד · אבל יצתה שליא קודם חוששין לאחר: הניחא למ"ד כו' · פלוגתייהו לקמן בפ' בנות כותים (דף לח.): לסוף ז' · יום או יומים (ג) בתוך חדש ז' בסופו דחיי: ואחד לתחלת תשעה · יום אחד בחדש דהוו להו ל"ג: אלא למ"ד אינה יולדת למקוטעים היכי משכחת לה · תרוייהו בקדם השביעי ליכא למימר דחדש שלם בלא לא הוי, ואם זה לסוף ז' וזה לסוף ט' טפי איכא, ואם זה בז' וזה בח' לא חיי ומדקרי להו "ולד" ולא נפל מכלל דבני קיימא נינהו: איפוך · שמעתא דר' יוחנן: כ"ג · לולד משכחת לה דאחד נגמרה צורתו לתחלת ז' ואחד לסוף ז' *דלכו"ע יולדת לז' יולדת למקוטעין: והאמר מר כו' · קס"ד בג' חדשים לא משכחת לה אא"כ נתעברה זה אחר זה: לבית החיצון · לבית אחר שהבית טהור: אבל · הן: אמרו לו למה · מאי שנא בית ראשון דמטמית ליה אמר להו לפי שאינו האיל ונלטלטו נמוק: מ"ט דר"ש · נהי דנמוק מ"מ כל גופו של מת כאן הוא והו"ל כרקב וכנצל · [בשר המת שנימוח ונעשה ליחה סרוחה]: ממין אחר · אפי' ממין טומאה אם אינה שוה לה בטלה: אחיכו עליה · אמרו ליה פשיטא מאי שנא טעמייהו מטעמיה כולה חדא מילתא אמרי: אפי' כי האי מילתא · דאתיא לידי חוכא: לימא איניש · דלמא מתוך דבריו אמרי ליה טעמא: ולא לישתוק · ולימא מסברא ליה: אם נבלת · עצמך על ד"ת סופך להתנשא: ואם זמות · ושתקת סופך לשום יד על פה שלא תדע להשיב לשואלין: מלא תרווד · כף: רקב · רקבובית של מת וזה שיעורו לטמא באהל הלכה למשה מסיני: א"א · אף על גב דרובא רקב הוא אפשר למקום שנפל העפר שלא תהא גרגר של רקב בין שני גרגרים של עפר ובטל הרקב ובציר לו שיעורא דתרווד: מאי

פרידה

חומר שני ולדות · פי' הקונטרס לר"מ דבחיה ועוף טמאה לידה הוי חומר ב' ולדות אם חיה ועוף הם זכר יהבינן לה חומר שליא דמספקינן בנקבה לטומאה וחומר חיה ועוף לטהרה דשמא אין ולד בשליא וקשה לר"מ אי חיה ועוף זכר אמאי מספקא שליא בנקבה הא הוי ספק ספיקא דשמא אין בשליא ולד ואפילו יש שמא זכר הוא ולכך י"ל חומר ב' ולדות דקאמר היינו לענין שהפילה שליא בשני אחר חיה ועוף ולרבנן דאמרי דאין טומאת לידה בחיה ועוף לית לה ימי טוהר כלל דשמא אין ולד בשליא ומשום שליא טמינן לה חומרא דזכר ונקבה וא"ת לרבנן נימא שלא תשב רק ז' לטומאת לידה דאימור אין ולד בשליא ואפי' יש שמא זכר הוא וי"ל דה"נ אם תראה ביום ל"ד ותחזור ותראה ביום מ"א איכא למימר נמי אימור לא ילדה כלל והיא במ"א שומרת יום כנגד יום ואפי' איכא ולד אימור נקבה היא ושתי ראיות דם טוהר הוא א"א בתרווייהו למיזל לקולא "דסתרי אהדדי אזלינן בתרווייהו לחומרא וכן נ"ל אמתניתין" דקתני המפלת ואין ידוע אם ולד הוא תשב לזכר ולנקבה ולנדה אע"ג דאיכא ספק ספיקא שמא לא ילדה ואפי' ילדה שמא זכר הוא ואמאי תשב לנקבה אלא ודאי כדפרישית: **אלא** למ"ד אינה יולדת למקוטעין מאי איכא למימר · וא"ת ונימא דנגמר צורתו ואשתהי עד שמיני דהכי אית ליה לרבה תוספאה בפ' הערל (יבמות דף פ:) דעבד עובדא באשה שהלך בעלה למדינת הים וילדה לי"ב חדש ואכשריה ˚ויש לומר דרוב אמוראים לית להו דרבה תוספאה: **מ"ט** דר"ש · משום דבמתניתין אינו מזכיר כי אם ר"ש קאמר מ"ט דר"ש פ"ה נהי דנימוק מ"מ כל הגוף של המת כאן והו"ל כרקב של מת "וכנצל וקשה דא"כ מאי משני כל טומאה שנתערב בה מין אחר בטלה והיכי בעי למימר דבטל הולד משום דדם הלידה מבטל משהו מן הולד כמו מלא תרווד דמייתי התם ודאי דשיעורו מצומצם כי יתבטל ממנו משהו בציר ליה שיעורא מן התרווד אבל כי יתבטל ממנו מן הולד אכתי ישאר יותר מכזית או ממלא תרווד לכך נראה לר"י דנפל שבשליא אין עליו תורת נצל ורקב כיון שאינו נגמר ואינו בשר לטמא בכזית אלא מטעם מת שלם וה"פ מ"ט דר"ש הרי יש כאן מת שלם ומשני (ד) כל טומאות שנתערבה כו' ומהאי טעמא כי נתבטל ממנו משהו טהור והשתא מייתי שפיר ממלא תרווד רקב ופריך אדרבה כו' וה"נ השפיר מבטל משהו של מין אחר ומשני רבי יוחנן משום בטול ברוב נעשו בה שדם הלידה והליחה רבה על כל השפיר (ה) ומתבטל כולו בטל אף בבית ראשון ור"ל סבר דאפילו בלא בטול ברוב טהור משום בלבול צורה שנטרף במימיו ונתבלבל צורתו לר"ש אף בבית הראשון ומדר"ל נמי יש להוכיח דלא מטמא משום רקב ונצל דא"כ לא הוה מטהרינן משום בלבול אלא ודאי טמא מטעם מת שלם ובעי נמי ר"ל שלם בצורתו ושאר אמוראי פליגי עליה בבלבול צורה אך בעי שיהא שלם וא"ת למאי דס"ד דרבי שמעון מטהר אף בבית הפנימי משום בטול משהו היכי קתני בברייתא כשם שאינו בבית החיצון כך אינו בבית הפנימי משום בטול משהו הלא גם לרבי שמעון לא נתבטל כולו בבית הפנימי כמו בבית החיצון אלא דמטהר משום בטול משהו ויש לומר דה"ק כשם שאתה מודה בבית החיצון שנימוק כך יש לטהר בבית הפנימי משום בטול משהו דאין כאן מת שלם ואם תאמר בנזיר פרק כ"ג (דף נ:) דפריך על המת ועל כזית מן המת נזיר מגלח על כזית מן המת מגלח על המת לא כ"ש ומשני לא נצרכה אלא למת שאין בו כזית בשר ולא נתקשרו אבריו בגידין אמאי לא משני בשליא שאינה מטמאה אלא שלם וי"ל דשליא לא מקריא מת אע"ג דהיינו הא דמשני התם:

תוספי הרא"ש

מ"ט דר' שמעון. ה"ה דה"מ למיפרך מ"ט דרבנן בבית החיצון אלא משום דר' שמעון איירי בטהרה במתני' אבל רבנן דמתניתין לא איירי לענין טהרה. פרש"י ז"ל מ"ט דר"ש נהי נמי דנימוק מ"מ גופו של מת כאן הוא והו"ל כרקב וכנצל. וקשה לפי' מהא דאמרי' בסמוך ואזדא ר"ש לטעמיה דמטהר מלא תרווד רקב שנפל לתוכו עפר כל שהו לפי שאי אפשר שלא ירבו שני פרידי עפר על פרידא אחת. (נצל)[של] רקב וחסר ליה. והיכי מדמי ליה להך דהכא דע"כ לא מטהר ר"ש אלא כמלא תרווד מצומצם דחסר ליה כשרבה שני פרידי עפר על פרידא אחת של רקב אבל בשני תרוודין של רקב לא היה מטהר בשביל עפר כל שהו שנפל לתוכו והכא מי לא עסקינן דאיכא כתאי שפיר כמה זתים דכי מבטלי מי לידה כל שהו מטנו אכתי נשתייר בו כזית נצל ונצל שיעורו בכזית כדאמרינן בנזיר פרק כ"ג ואכתי לא אסיק ארעתיה שיהא הטעם משום ביטול ברוב הילכך נ"ל דאין (למיחוי)[על] השליא לא תורת בשר ולא תורת עצמות ולא תורת נצל דהוא מוהל. שפרש כדאמרינן בנזיר אלא מטעם שכל המת שלם ישנו שם מטמינן ליה כדאמרינן בנזיר פרק כ"ג דקתני מגלח על המת ופריך על כזית מן המת ועל כזית מטנו מגלח על כלו לא כל שכן ומשני לא נצרכה אלא למת שאין עליו כזית בשר או לנפל שלא נתקשרו איבריו בגידין אלמא אע"ג דלא בא לכלל אדם כיון דישנו למת שלם מטמא וכן משמע לקמן בשמעתין דקאמר ריש לקיש שפיר שטרפיהו מימיו נעשה כמת שנתבלבלה צורתו וטהור ולית ליה לריש לקיש שיהא בטל ברוב מדמטהר מטעם בלבול צורה אלמא לא מטמי ר"ל מטעם בשר ונצל דאי הוה עליה (דאית ביה) תורת בשר ונצל לא היה טהור בבלבול צורה אלא מטעם מת שלם בעלמא מטמא ומדר"ל נשמע לר' יוחנן דבהא לא פליגי והשתא דמי להך דמלא תרווד רקב דכיון שנתבטל מטנו כל שהוא ואינו מת שלם בצר ליה שיעוריה ור' מאיר פליג עליה בהא דסבר דאינו טהור משום דנתבטל מטנו כל שהו אבל בבית החיצון נימוק כולו או רובו ונתבטל ור' שמעון קס"ל כמו שיש לטהר בבית החיצון מטעם שנתבטל כולו כך יכיל לטהר בבית הפנימי מטעם שנתבטל מטנו משהו: מלא תרווד רקב. פרש"י דמשה"ה לא מטמא במגע משום דאין נגע וחוזר ונגע. וקשה דא"כ באהל המת נמי לא ליטמי למ"ד בתעור והרוטב דאין מאהיל וחוזר ומאהיל והתם אמרינן דמלא תרווד מטמא במשא ובאהל אבל לא במגע אלא כך הלכה למשה מסיני:

*עי' תוספי הרא"ש "דע"ב לא מטהר ר"ש אלא כמלא תרווד מצומצם דחסר ליה כשרבה שני פרידי עפר על פרידא אחת של רקב"

סא א מיי' פ"י מהל' איסורי ביאה [illegible] סמג לאוין קיא:

סב ב [illegible] סמג שם [illegible]

סג [illegible]

סד [illegible]

סה [illegible]

ר"ה יא. יבמות מב. [לקמן לח: בכורות כ.]

[לקמן מ. יבמות סה.]

[יבמות סה:]

רש"ל

[תוספתא פ"ד ע"ש]

[פי' [illegible]]

[ברכות סג:]

[פי' [illegible] [לקמן כט:]

הגהות הב"ח

(א) גמ' [illegible] (ב) [illegible] (ג) רש"י ד"ה לסוף ז' יום או יומים [illegible] (ד) תוס' ד"ה מ"ט [illegible] וכו' וכו': (ה) בא"ד על כל השפיר ומתבטל כולו:

גליון הש"ס

גמ' אמר להן אינו דומה [illegible] רש"י ד"ה [illegible] דלכולי [illegible] תוס' ד"ה [illegible]

נושא/מבנה

מימרות על ר' יוחנן

נושא/מבנה

נושא

עדין גבית הבית טמא

מבנה